



Helsinki, 18.6.2021

TURPOTIETÄJÄ 2021 -KILPAILUN TOTEUTUSOHJE RESERVIPIIREILLE

Reserviläisliitto ja Suomen Reserviupseeriliitto yhdessä Kadettikunnan sekä Historian ja yhteiskuntaopin opettajien liiton kanssa toteuttivat viime vuonna historian ensimmäisen, valtakunnallisen kokonaisturvallisuutta käsittelevän tietokilpailun lukioissa ympäri maata.

Kilpailun tavoitteena on lisätä nuorten maanpuolustustahtoa, joka Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunnan (MTS) vuosittaisten mielipidetutkimusten mukaan on muita ikäryhmiä alhaisemmalla tasolla sekä mm. saada lisää nuoria naisia hakeutumaan vapaaehtoiseen asepalvelukseen. Mallina Turpotietäjä-kilpailulle on ollut Pirkanmaan reservipiirien yhteinen TURPO-tietokilpailu, joka on vuosittain järjestetty jo pitkään maakunnan lukioissa.

Kilpailun suunnittelua ja toteutusta ovat rahoittaneet Sotavahinkosäätiö, Maanpuolustuksen Kannatussäätiö ja Puolustusvoimien Tukisäätiö. Lisäksi hankkeen kuluista ovat vastanneet Reserviläisliitto ja Suomen Reserviupseeriliitto tasaosuuksin.

Kilpailun valmistelun tilanne ja TURPO-kilpailupäällikön nimeäminen

Turpotietäjä-kilpailu (Säkpolvefare) on suunniteltu kaksivaiheiseksi ja -kieliseksi. Kilpailun ensimmäisessä vaiheessa lukiot ja niiden oppilaat kilpailevat keskenään reservipiireittäin. Toisessa vaiheessa piirien alkukilpailussa parhaiten menestyneet oppilaat kilpailevat valtakunnallisessa finaalisissa Turpotietäjä-pääpalkinnosta. Vuoden 2021 tavoitteeksi on asetettu, että mukaan saadaan 100 ilmoittautunutta lukiota ympäri Suomen. Viime vuonna alkukilpailuun osallistui 45 lukiota.

Kuluvana vuonna kilpailun ensimmäinen vaihe toteutetaan 8.10.2021 lukioissa eri puolilla Suomea ja valtakunnallinen loppukilpailu 30.11.2021 Helsingissä.

Turpotietäjä-kilpailua toteuttamaan muodostetaan kevään ja kesän aikana reservipiireihin Reserviläisliiton ja Suomen Reserviupseeriliiton yhteiset kilpailuorganisaatiot, joiden toiminnassa olisi hyvä olla mukana (mikäli mahdollista) myös Kadettikunnan sekä Historian ja yhteiskuntaopin opettajien liiton edustajia. Jokaisen piirikohtaisen kilpailuorganisaation tulee pikimmiten nimetä yhteinen TURPO-kilpailupäällikkö, joka johtaa piirin kilpailuorganisaation toimintaa sekä organisoi sen kanssa Turpotietäjä-kilpailun toteuttamisen piirin toiminta-alueen lukioissa. Kilpailupäälliköille tarkoitettu koulutustilaisuus järjestetään

alkusyksyn aikana, jolloin muun muassa perehdytään kilpailussa käytettävään Abittikoealustaan. **Tieto kilpailupäälliköstä lähetetään osoitteeseen** tiedotus@reservilaisliitto.fi. Tällä hetkellä 10 piiriä on ilmoittanut kilpailupäällikön, mutta kahdeksasta piiristä päällikkö vielä puuttuu.

Piirejä tuetaan käynnistyskannustimilla. Piiri saa 500 euroa, kun on ilmoittanut kilpailupäällikön ja hän tai varajäsen on osallistunut alkusyksyn koulutustilaisuuteen. Piiri saa toisen 500 euroa, kun kilpailuun osallistuu 1-3 lukiota piirin toiminta-alueelta. Kolmas 500 euron tuki tulee, kun ilmoittautuneita lukioita on neljä tai enemmän. Yhteensä piiri voi saada 1 500 euron käynnistyskannustimen.

Reservipiirien tehtävät kilpailussa

Piirikohtaisilla kilpailuorganisaatioilla on keskeinen rooli kilpailun lokakuussa järjestettävän, ensimmäisen vaiheen toteuttamisessa. Kilpailun käytännön koetilanteiden järjestämisestä kouluissa vastaavat lukiot sekä niissä toimivat yhteiskuntatieteiden ja historian opettajat. Talvisodan alkamispäivänä 30.11. järjestettävän, valtakunnallisen loppukilpailun järjestämisestä vastaa puolestaan valtakunnantason ohjausryhmä.

Kilpailuorganisaation muodostamisesta vastaa kunkin reservipiirin TURPO-kilpailupäälliköksi nimetty henkilö ja siinä tulee olla 4–6 jäsentä. Heistä ainakin yhdellä olisi hyvä olla reserviläistoiminnan tuntemuksen lisäksi kokemusta myös yläkoulun tai lukion opettajan työstä. Organisaatiossa on oltava edustus maakunnan vähintään molemmista reserviläisjärjestöstä, mielellään lisäksi Kadettikunnasta sekä Historian ja yhteiskuntaopin opettajien liitosta. Myös muiden järjestöjen ja tahojen edustajia voidaan kutsua mukaan.

Piirikohtaisten kilpailuorganisaatioiden vastuulla ovat seuraavat asiat:

- 1. Toiminta-alueen lukioden ja median informoiminen lähestyvästä kilpailusta.** Tässä voi tukeutua valtakunnallisen ohjausryhmän laatimaan tiedotusmateriaaliin ja kilpailun [internetsivuihin](#), joilla julkaistaan kaikki kilpailua koskeva materiaali. Sivusto julkaistaan suomen- ja ruotsinkielisenä.
- 2. Kilpailun palkintoina olevien tutustumiskäyntien järjestäminen maakunnan eri turvallisuusviranomaisten kanssa.** Kilpailussa parhaiten menestyviä lukioita ja lukioilaisia voidaan palkita perinteisten palkintojen lisäksi tutustumiskäynneillä Puolustusvoimien ja muiden turvallisuusviranomaisten toimipisteisiin sekä muihin kohteisiin. Näiden vierailujen valmistelut tulee käynnistää hyvissä ajoin.
- 3. Kilpailun ensimmäisen vaiheen järjestelyt ohjausryhmältä tulevan ohjeistuksen pohjalta.** Kilpailun valtakunnallinen ohjausryhmä lähettää kilpailukutsut kaikille maamme lukioille toukokuussa sekä elokuussa. Mukaan ilmoitaudutaan Historian ja yhteiskuntaopin opettajien liiton [verkkosivujen](#) kautta 30.9. mennessä.

Ohjausryhmä toimittaa tiedot kilpailuun ilmoittautuneista lukioista reservipiirien TURPO-kilpailupäällikölle niin, että mukana ovat myös lukioden yhteyshenkilöiden nimet ja sähköpostiosoitteet. Valtakunnallisen ohjausryhmän nimeämä raati vastaa kilpailukysymysten sekä korjausohjeiden laadinnasta suomen ja ruotsin kielellä.

Reservipiirien kilpailuorganisaatioiden tehtävänä on siirtää nämä kysymykset Abitti - koejärjestelmään sekä lähettää kyseinen, salattu tiedosto kilpailuun osallistuvien lukioiden ilmoittamien yhteyshenkilöiden sähköposteihin niin, että samalla lähetetään tarvittava salausavain. Kouluissa koekysymykset ladataan koulun tietoverkkoon ja kun koe on pidetty, vastaukset tallennetaan Abitti-koejärjestelmään.

Abitti on lukioiden käyttämä, sähköinen koejärjestelmä, joka pisteyttää monivalintakysymykset automaattisesti. Reservipiirien kilpailuorganisaatioiden tehtävänä on essee- ja käsitteiden määrittelyyn liittyvien vastausten arvostelu ja pisteytys valtakunnallisen raadin laatiman ohjeen mukaisesti. Tässä työssä on hyvä hyödyntää reserviläisjärjestöjen opettajataustaisten jäsenten osaamista.

Kun kaikki vastaukset on arvosteltu, lähettää reservipiirien yhteinen kilpailuorganisaatio parhaat vastaukset valtakunnalliselle radille, joka arvioi saamansa vastaukset, laittaa ne paremmuusjärjestykseen ja valitsee 8–12 parasta vastaajaa valtakunnalliseen finaaliin sekä kutsuu heidät Helsingissä järjestettävään loppukilpailuun 30.11.

4. **Viiden parhaiten kilpailussa menestyneen lukiolaisen palkitseminen sekä tuloksista tiedottaminen toiminta-alueen medialle.** Reservipiirien kilpailuorganisaatiot järjestävät omilla toiminta-alueillaan palkitsemistilaisuuksia kilpailun ensimmäisen vaiheen tulosten valmistuttua. Tilaisuuksiin on hyvä suunnitella selkeä ohjelma ja kutsua mukaan kokeen järjestäneet opettajat, palkittavat lukiolaiset, kilpailuorganisaatioon kuuluvien järjestöjen ja tahojen edustajia sekä muita, mahdollisia yhteistyökumppaneita. Paikalle on hyvä kutsua myös maakunnassa toimivien medioiden edustajia.

Alustavasti on suunniteltu palkitsemisia seuraavasti:

- Kilpailuorganisaation toiminta-alueen paras lukio (vastausten pistemäärien keskiarvon mukaan, vastauksia oltava vähintään viisi per lukio)
- Kilpailuorganisaation toiminta-alueen 3–5 parasta vastaajaa (määrä riippuu osallistuvien lukiolaisten lukumäärästä, palkittavat edustavat noin 5 % vastaajista)
- Kunkin kilpailuun osallistuvan lukion kolme parasta vastaajaa

Viimeksi mainittuun ryhmään liittyvä palkitsemistilaisuus voidaan järjestää myös paikallisella tasolla em. suuntaviivojen mukaisesti. Paikalle voidaan kutsua myös paikallista mediaa.

Valtakunnallinen kilpailuorganisaatio vastaa luovutettavien palkintojen hankinnoista ja reservipiirien yhteiset kilpailuorganisaatiot palkintoina käytettävien tutustumiskäyntien järjestämisestä. Mukaan tutustumiskäynneille kutsutaan kilpailuorganisaation toiminta-alueella parhaiten menestyneen lukion oppilaat sekä 3–5 alueen parasta vastaajaa. Mikäli kilpailuorganisaatio saa sovituksi useamman kuin yhden vierailukäynnin, voidaan kutsuttavien lukiolaisten määrää kasvattaa tarkoituksenmukaiseksi katsottavalla tavalla.

Turpotietäjä 2021 -kilpailun päivämäärät

- Maakunnallisen TURPO-päällikön nimeäminen ja ilmoittaminen pikimmiten RES:lle & RUL:lle osoitteeseen tiedotus@reservilaisliitto.fi
- Historian ja yhteiskuntaopin opettajien liitto HYOL ry lähetti toukokuussa kilpailukutsun jäsenistölleen
- HYOL lähettää kilpailukutsu uudelleen elokuussa lukuvuoden käynnistyessä
- TURPO-päälliköiden koulutustilaisuus syyskuussa Helsingissä
- Alkukilpailuun ilmoittautuminen päättyy 30.9.
- Valtakunnallinen alkukilpailu 8.10.2021
- Loppukilpailu 30.11.2021 Helsingissä

Vuoden 2020 alkukilpailu onnistui erinomaisesti

Koronatilanteesta huolimatta kautta aikojen ensimmäinen, valtakunnallinen Turpotietäjä-kilpailu onnistui hyvin alkukilpailun osalta. Kilpailu pidettiin 8.10.2020 ja siihen osallistui noin 350 lukiolasta 45 eri lukiosta ympäri Suomen. Alkukilpailun kahdeksan parasta kutsuttiin loppukilpailuun, joka pidettiin 11.5.2021 etätilaisuutena. Finaaliin kutsuttiin kilpailijat Helsingistä, Lappeenrannasta, Naantalista, Ylöjärveltä, Jyväskylästä, Kuopiosta, Ilmajoelta ja Kannuksesta. Kolme parasta Turpotietäjää palkittiin 1000, 500 ja 250 euron stipendeillä. Voittajaksi tuli Max TalviOja Helsingin Suomalaisesta Yhteiskoulusta, Otto Kannainen Jyväskylän normaalikoulun lukiosta ja Mikael Salminen Naantalin lukiosta. Turpotietäjä-kilpailu sai viime syksynä paljon paikallista näkyvyyttä, kun maakunnalliset mediat kirjoittivat siitä lukuisissa lehdissä. Finaalista ja toiseksi tulleesta Otto Kannaisesta oli iso juttu Keski-suomalaisessa.

Lisätietoja vuoden 2021 kilpailusta

Lisätietoja Turpotietäjä-kilpailusta antaa Suomen Reserviupseeriliiton toiminnanjohtaja Janne Kosonen, p. 050 581 0819 ja janne.kosonen@rul.fi tai Reservilaisliiton tiedottaja Antti Pynttari, p. 040 731 8608 ja antti.pynttari@reservilaisliitto.fi.